

Zapomenutý Přerov

Henčlov

Druhý červený víkend roku 2017 v místní části Přerova - v Henčlově, patřil oslavám 230 let vzniku obce. Ohlédneme se proto do historie a díky dobovým dokumentům, které jsou uloženy v Okresním archivu v Henčlově, nastíníme, co předcházelo vzniku obce, která byla vystavěna koncem 18. století během jediného roku.

Pohlednice zachycuje část obce a školu postavenou v roce 1911.
Budova v obci stále stojí, ale děti se v ní už od 80. let neučí

Henčlov vznikl v trojúhelníku rokytnického panského pastviska táhnoucího se k Troubkám a k Záříči v místě, kde se nacházela studna k napájení dobytka. Tato studna, zvaná obecnice, se objevila i na pečeti, kterou Henčlovští používali při úředních jednáních.

Podle dobových dokumentů se první osadníci pustili do výstavby svých domů 6. dubna 1787. Pozemky, které se vinuly kolem Dolního lesa a nacházely se na levém břehu řeky Bečvy, dostali osadníci od vrchnosti s tím, že za ně budou muset platit daně i odvozy v naturálních. Vrchnost je rozdělila mezi 20 familií stejným dílem, zhruba po 4 hektarech. Podmínkou ovšem bylo, aby na vykázaném místě podle určitého plánu vystavěli ves do roka a do dne od jejího nabytí, to znamená od 1. listopadu 1786 do 31. října 1787.

Jméno má obec po šlechtici Hentschelovi

V době, kdy osadníci stavěli svá hospodářství, nemuseli platit domovní daně ani za robotu. Henčlovští ale byli povinni robotovat vlastním potahem i nácíním při tarasení břehů, aby jim Bečva nebrala pozemky a aby se voda nedostala ani do panského lesa. Vrchnost jim k tomu poskytla dřevo i řemeslníky.

Zapomenutý Přerov

K povinnostem na těchto pozemcích patřilo i stavění mostů a cest na vlastní útraty. Vrchnost vyplatila každému novému osadníkovi 5 zlatých na střechu a poskytla mu 400 cihel na zděný komín. Semeno na seti jařin dostali pro první rok s podmínkou, že polovici vrátí po žních, druhou polovici napřesrok. Dostali také za poloviční cenu potřebné dřevo na stavbu, zaplatit jej měli do tří let důchodnímu na panství.

Ves dostala název Hentschelsdorf. „Pojmenovali ji po šlechtici Christianu Augustovi Hentschelovi z Gutschdorfu, který se narodil ve Vídni v roce 1740 a ve 46 letech byl jmenován císařsko-královským guberniálním radou na Moravě a ve Slezsku,“ vysvětlil pojmenování Henčlova ředitel Státního okresního archívu v Přerově, Jiří Lapáček.

Zvláštností henčlovského katastru byl až do konce 19. století poměrně rozsáhlý lesní celek nepravidelného půdorysu, asi 125 hektarů listnatého lesa. Ošetřování lesa svěřovala lesní správa revírníkovi a hajnému.

Dnes se již setřel původní pravidelný ráz vesnické zástavby Henčlova, který mnoho napovídal o době jeho vzniku. Nová vesnice vznikla na parcelách o rozměrech 10 x 50 sáhů na obou stranách vzniklé ulice s číslováním 1 až 10 od severu k jihu a opačným směrem od 11 do 20.

Letiště byl nápad nadšenců z Masarykovy letecké ligy

Díky výhodné geografické poloze Přerova, kde vznikl významný železniční uzel, se začalo ve dvacátých letech 20. století mluvit také o možnosti rozvoje letecké dopravy. V úředních dokumentech se pojem letiště Přerov objevil poprvé v roce 1925. Až teprve v březnu 1936 padly první konkrétní úvahy, když místní skupina Masarykovy letecké ligy město požádala o přidělení pozemku vlevo od henčlovské silnice, aby jej mohla využívat jako nouzové letiště. Radní pak zaslali oficiální návrh na zřízení letiště u Henčlova ministerstvu národní obrany přípisem ze 4. května 1936.

V květnu 1937 byl vypracován podrobný projekt s vyznačením celé letištní plochy, hangárů a dalších objektů i příjezdové komunikace k letišti od státní silnice Přerov-Henčlov v délce 300 metrů. Rekonstrukce terénu proběhla v září téhož roku a vlastní výstavba letiště v letech 1937 a 1938. Stavba ocelového hangáru typu HK byla zadána na jaře 1937, stavba nadzemního a podzemního skřádu pro 2 x 50 000 litrů pohonných hmot a 10 000 litrů oleje v únoru 1938. Plánovanou výstavba leteckých kasáren zastavil nástup fašismu v Evropě.

V době mnichovské krize byla na letiště Přerov-Henčlov přesunuta 63. zvědná letka 2. leteckého pluku z Olomouce a zůstala zde až do příchodu německých okupantů. Její, byť krátké působení znamená pro nás začátek éry vojenského letiště v Přerově.

S nástupem letounu s proudovými motory ve světě začalo i v ČSR budování vojenských letišť s betonovými přistávacími a vzletovými drahami. V srpnu 1947 padla volba i na Přerov a projekt byl vypracován začátkem roku 1948, přičemž pozemky byly blíže k Bochoři. V historii československého letectva se tak objevil nový pojem letiště Přerov-Bochoř.

S Henčlovem bývá spojována nedaleká osada Výmyslov, která byla původně přerovským panským dvorem. Nejstarší zpráva o něm pochází z roku 1686. Přerovští měšťané vedli dlouholetý spor s majiteli panství kvůli chovu vrchnostenského dobytka, protože si nepřáli, aby se pásal na obecních pozemcích. Přerovský velkostatek byl na začátku 20. století rozprodán. Dvůr Výmyslov často měnil majitele, byl ním například Václav Hrubý, ředitel obchodní školy v Přerově, manžel podnikatelky Terezie Hrubé. Po druhé světové válce připadl dvůr od 1. října 1949 spolu se zemědělskou půdou při posádkovém letišti Přerov a lužním Bochořským lesem Vojenským lesům a statkům Lipník, které zde hospodařily až do roku 1993.

Zdroj: Přerovské listy (2017)